Vastaus valtuustoaloitteeseen kenkien liukuesteet yli 70-vuotiaille sipoolaisille – Markus Pietikäinen ym.

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta 21.10.2026 § 86

Valmistelija: hyvinvointipäällikkö Verena Kortelainen, verena.kortelainen(at)sipoo.fi; erityissuunnittelija Hanna Kindstedt, hanna.kindstedt(at)sipoo.fi

Markus Pietikäinen ja 24 muuta valtuutettua jättivät valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Sipoon kunta tarjoaa maksuttomat kenkien päälle puettavat liukuesteet yli 70-vuotiaille sipoolaisille.

Aloitteen taustalla on hyvinvointialueen vuonna 2024 antama kannanotto, jonka mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu ensisijaisesti kunnille. Aloitteen tekijä oli aiemmin saanut tiedon, että liukuesteiden jakamisesta vastaisi hyvinvointialue, mutta myöhemmässä vastauksessaan hyvinvointialue totesi, ettei se näe estettä liukuesteiden jakamiselle kunnan toimesta, sillä vastaava käytäntö on jo käytössä joissakin hyvinvointialueen kunnissa.

Aloitteessa perustellaan esitystä sillä, että liukastumiset aiheuttavat ikääntyneille merkittäviä loukkaantumisia, terveyshaittoja ja kustannuksia erityisesti talviaikaan. Kävelyn terveyshyötyjen säilyttämiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi liukastumistapaturmien ehkäisyä pidetään tärkeänä. Aloitteen mukaan kenkien liukuesteet ovat kustannustehokas keino vähentää liukastumisia, ja tutkimusten perusteella niiden käytöllä voidaan vähentää myös tapaturmista aiheutuvia terveydenhuollon kustannuksia.

Sipoon kunnan johtoryhmä on linjannut, että kenkien liukuesteiden hankkiminen kuuluu hyvinvointialueen vastuulle. Tämän linjauksen mukaisesti yksittäinen viranhaltija tai toimiala ei voi ryhtyä toimenpiteisiin liukuesteiden jakamisen järjestämiseksi. Kunnassa on selvitetty myös vaihtoehtoisia toteutustapoja, kuten testamenttivarojen käyttöä tarkoitukseen, mutta johtoryhmän tekemää linjausta ei voida sivuuttaa tällä tavoin.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:n mukaan kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tehtävä liittyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö kohdistuu erityisesti elinympäristöön, liikuntaan, kulttuuriin, osallisuuteen sekä muihin kunnan järjestämisvastuulla olevien kuntalaisten hyvinvointia tukeviin palveluihin.

Saman lain 7 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tehtävä liittyy sen järjestämisvastuulla oleviin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Hyvinvointialue vastaa myös sairauksien, tapaturmien ja toimintakyvyn heikkenemisen ehkäisyyn liittyvistä palveluista sekä apuvälinepalveluista osana terveydenhuoltoa.

Kunta katsoo, että liukuesteiden hankinnassa on kyse ensisijaisesti kaatumisten ja niistä aiheutuvien vammojen ehkäisystä. Liukuesteiden tarkoituksena on vähentää liukastumisia, jotka voivat johtaa esimerkiksi

lonkka-, sääriluu-, nilkka- ja rannemurtumiin sekä muihin terveydenhuollon palveluja vaativiin vammoihin. Tästä näkökulmasta liukuesteiden jakaminen rinnastuu terveydenhuollon ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin ja apuvälinepalveluihin, joiden järjestämisvastuu kuuluu hyvinvointialueelle.

Sipoon kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä ikääntyneiden toimintakykyä tarjoamalla muun muassa liikuntapalveluja, liikuntaneuvontaa, kulttuuripalveluja sekä Sipoon Opiston toimintaa. Näiden palvelujen avulla tuetaan turvallista liikkumista, aktiivista elämäntapaa ja kaatumisten ennaltaehkäisyä esimerkiksi liikuntaryhmien, liikuntatilojen ja liikuntaneuvonnan kautta. Kunta edistää turvallista liikkumista myös muun muassa panostamalla katujen kunnossapitoon, kevyenliikenteenväyliin ja esteettömyyteen. Kunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiselle, mutta yksittäisten liikkumisen apuvälineiden, kuten liukuesteiden, hankkiminen ja jakaminen ei kuulu kunnan nykyisiin palvelutehtäviin.

Liukuesteiden käyttö liittyy ensisijaisesti tapaturmien, kaatumisten ja niistä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisyyn, mikä kytkeytyy läheisesti hyvinvointialueen vastuulla olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuksen palvelukokonaisuuteen. Tämän vuoksi liukuesteiden ja muiden yksilöllisten liikkumisen apuvälineiden järjestäminen kuuluu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujärjestelmään.

Edellä esitetyin perustein Sipoon kunta ei ryhdy tarjoamaan liukuesteitä maksutta yli 70-vuotiaille sipoolaisille. Kunta jatkaa kuitenkin ikääntyneiden hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja turvallisen liikkumisen edistämistä muun muassa liikunta-, neuvonta-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelujensa kautta sekä yhteistyössä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämistä tehdään myös yhteistyössä Sipoon kunnan vanhusneuvoston kanssa.

Esittelijä

Toimialajohtaja, arki ja vapaa-aika Pietinen Jukka

Ehdotus

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta merkitsee vastauksen tiedoksi ja antaa sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Liitteet

Kunnanhallitus 09.11.2026 § 290

Esittelijä

Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus

Kunnanhallitus merkitsee vastauksen tiedoksi. Lisäksi kunnanhallitus antaa asian valtuustolle tiedoksi ja esittää, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Käsittely

Käsittelyn yhteydessä esittelijä päätti poistaa valtuustoaloitteen vastauksesta seuraavan kappaleen *”Sipoon kunnan johtoryhmä on linjannut, että kenkien liukuesteiden hankkiminen kuuluu hyvinvointialueen vastuulle. Tämän linjauksen mukaisesti yksittäinen viranhaltija tai toimiala ei voi ryhtyä toimenpiteisiin liukuesteiden jakamisen järjestämiseksi. Kunnassa on selvitetty myös vaihtoehtoisia toteutustapoja, kuten testamenttivarojen käyttöä tarkoitukseen, mutta johtoryhmän tekemää linjausta ei voida sivuuttaa tällä tavoin.”*.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että aloitteen vastaus annetaan tiedoksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Liitteet

Valtuusto 16.11.2026

420/02.08.00/2025

Kunnanhallituksen ehdotus

Valtuusto:

- merkitsee vastauksen tiedoksi ja päättää, että aloite on täten loppuun käsitelty; ja
- antaa aloitteen vastauksen tiedoksi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Käsittely

Päätös

Liitteet

Liite 1 - Aloite kenkien liukuesteiden tarjoamisesta yli 70-vuotiaille sipoolaisille